

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési és hirdetési díjak küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Felelős szerkesztő: Éder János.

Kiadó- és laptulajdonos: Weisz Márk.

Előfizetési díj:

Egész évre 8 forint, fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelen minden vasárnap reggel

Néhány szó a szexuális pedagógia kérdéséhez.

Azok között a feladatok között, amelyeknek megoldását a közelmúlt felszínre vetette, egyik sem kényesebb, mint az ugynevezett szexuális pedagógia, mely napjainkban oly kevés hivatott és oly sok hivatatlan egyént foglalkoztat.

A szakemberek nagyon jól tudják, hogy a nemi élet valóban ólomsúlyal nehezedik érzelmi világunkra, gondolkodásunkra, cselekedeteinkre, és akárhányszor még kiváló lelkeknek is, hatalmas erkölcsi erőre van szükségük, hogy a szokás és felfogás emelte korlátok között maradjanak. Közönségesen ismeretes, hogy a nevelés maga nem véd meg olyan felki betegségek ellen, amelyek nem a belátás, hanem a megfélemlíthetetlen nemi ingerek hatalma alatt állanak. Azt meg mindnyájan tudjuk, hogy sokszor a nemi élet természetes következményei mily gyászosan végződnek, noha nevelés és tudomány karöltve versengtek, hogy a családra nézve

annyra fontos élettani folyamat sikerét biztosítsák.

Ebből azonban nem az következik, hogy én az ártatlan tájékoztatatlanságban hagyásnak vagyok hirdetője. Oh nem, én csak szükségesnek tartom jelezni, hogy a nemi életnek legalaposabb ismerete sem védelmezhet meg senkit attól, hogy a nemi ingerek esztelenségre ne csábítsák, — semmiféle felvilágosítás sem kezeskedhetik arról, hogy bárki is a fajtalan, természetellenes hajlandóságokat ösztönéből kiirthatja és nem lesz-e a felvilágosított egyén is az elmeorvosok meg az ítélkező bírák előtt a beszámíthatatlanság sajnálatra méltó példája. Valamint a felvilágosításnak olyan különleges esete nincs, mely a környezet legéberebb figyelmének, az orvostudomány kipróbált fogásainak ellenére is a fajfenntartás feladatát olykor kísérő szerencsétlenségek ismétlődését elhárítsa. Viszont gondolva arra a lélektani igazságra, hogy „ignoti nulla oupido“ nem találok semmiféle biztosítékot az iránt, hogy ha a figyelemnek a nemi életre való irányítása nem

kellő időben és nem elégséges táppintattal történik, nem kelt-e hangozást a nemi élet ingereinek megkísérlésére és nem hiv-e életre olyan szenvedélyeket, melyek a lappangás állapotát sohasem haladták volna túl, ha kifejlődésüket és kitörésüket a jó szándék elő nem segíti vala.

Nem a szemérem, és különösen nem a váltig hangoztatott állszemérem, nem a sötétségnek tulbecsülése a világosság felett, int bennünket óvatosságra a felvilágosítás ügyében, hanem annak megfontolása, hogy azokat az elveket, amelyeket megszámlálhatatlan nemzedéken keresztül, kifejlődött nevelési rendszer oltott belénk, lassu és meggyőző tanítás révén ujakkal és észszerűbbekkel kicserélhetjük, de ha a társadalmi szokásoktól szentesített nézeteket egyszerre, erőszakkal akarjuk megváltoztatni. féltő, hogy olyan makacs ellenállásra találunk, amely nem csak ebben, hanem más és talán még szükségesebb ügyben is, meghiusíthatja tanításainkat.

Avagy nem vehetjük-e észre, hogy a nevelésnek, a tanításnak

T Á R C A.

Szeretett növendékeim!

(Folytatás.)

Itt volt ami erős, szent királyunk: István! — itt Szent-László! — itt Könyves Kálmán, IV. Béla és sokan az Árpád-házból, kik toll és karddal írták népünknek a dicsőség és boldogulás, — a művelődés törvényeit.

Itt volt a nagyészű Robert Károly és dicső fia Nagy Lajos, a fényes emlékü Mátyás az igazságos, kik hazánk határait szerződés, ügyes alkuk — a becsületet meg a kardot mindig kéznél tartva, — bővítették. Európa tisztelte és csodálta a magyart.

Igy írtak ők törvényeket erős kézzel és a nép megtartotta azokat.

De volt idő, mikor a magyarok a tiszta hazafiasság törvényét nem tartották szentnek, vagy félreértették, vagy hanyagok voltak. Pedig, mint már gyakran tapasztaltátok, a törvényszegésnek mindig súlyos következményei vannak.

Lett is. Saját maguk nemzetségéből későbbi őseink királyt, lehet, hogy irigységéből nem választottak. Nem voltak

óvatosak és így 1526-ban a mohácsi vész után idegen dinasztia, a Habsburgoké, — került a magyar királyi székbe, na is unalkodó ház a magyar földön.

Igy sok idegen elem, — mely bizonyára a saját nemzetét jobban kedvelte, mint bennünket, — került hazánkban és így lassan közigazgatásunk és törvényeinkbe olyanok csuszta be, amelyek nagy kárunkra voltak.

A török által rajtuk ütött sebek be sem gyógyulhattak, már a ravasz osztrák, német követek, tanácsosok nyirbálták jogainkat és földterületünket, kedves álmuk: egy német világbirodalom megalapítását a mi bőrünk, hazánk árán olcsó rászédés stb. által szerezendő.

Kardot, sajnos, nem igen használták, mert éles és ügyes volt mindenkor Árpád nemzetségünk a kardja. De sok háború, testvérharc és egyebek a művelődés felvilágosító és elmeélesítő világát sokáig nem engedé uralomra jutni. Így törvényeink kiforgatása mellőzése után, fogytunk, sorvadunk, pusztultunk.

Ott voltak ugyan a Báthoryak, Bocskai István a Bethlenek és Rákócziak, kik a jogok és törvények visszaállításán sikeresen, önfeláldozólag működtek, vérüket és nagy elméjüket vetvén latba a

magyarok boldogulásáért. De az általuk kivívott győzelmek eredményei megemmesültek az álnok bécsi tanács és egyes gyenge vagy bűnös magyar hazafiak hibájából.

Igy jutottunk édes gyermekeim oda, miszerint mindamellett, hogy a Habsburg házból is voltak jóakaró királyaink, mint III. Károly, Mária Terézia, II. József, és II. Lipót, ezek sem szerették a magyarságot jobban, mint a saját véreiket. Minden jóakaró mellett ránk volt kényszerítve a német szokás, német katonaság és hivatalokban, iskolákban és a közéletben a német nyelv állandó használata. Bizony Eperjesen nem egy akasztófa sugathatna meg nekünk, Budán, Bécsben. Ersekújvárt és más városok börtönei beszélhetnek arról, hogy hallották a magyarság és honszerelm miatt léncravert nagyjaink sóhajait, utolsó lélegzetüket kiadni a hóhér keze alatt . . . mert szerették ezt a drága hazát, mert védelmezték, mert aljas árulók eladták őket . . .

1848-ban türehetetlen lett az osztrák Kamarilla, Metternich herceggel az élén. Senki sem volt biztos otthonában, nagy adót vetettek ki, s ha nem fizette a magyar, osztrák katonát kapott „Einkwartierung“ alakjában házába. Ez ott lakott, evett-ivott, káromkodott és egy ellensze-

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulózis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva

Mint hogy értékesen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárakban — Ára üvegenként 4 — korona

legközvetlenebb intézői, a kormány, az egyházi és iskolai hatóságok, azok a szülők, akiknek véleményét tisztelnünk illik, mindtartózkodó állást foglaltak el a felvilágosítás ügyének olynemű tárgyalásaival szemben, mint amilyenben ez eddig megindult?

Amennyire én tájékozódhatom ebben a felvilágító mozgalomban mennél erősebben hangoztatjuk, hogy szakítani kell a nevelés elavult nézeteivel, félre kell tolni az állszemérmét és leplezetlenül fel kell tárnai a rideg valót, annál inkább eltávolodunk, a céltól, mert még az állszemérem is érzelmi megnyilatkozás, melyet a közfelfogásból gyorsan kiirtani éppen oly kevésbé lehet, miként lehetetlen megtiltani azt, hogy az, aki még szégyenleni tud, el ne piruljon.

Minthogy pedig a nemi élet-ről szükséges tudnivalók terjesztésének sorsa azon fordul meg, hogy mennyire sikerül a szemérem kimelését a felvilágosítással összeegyeztetni, szilárd meggyőződés, hogy ez időszert az anyák iskolája az az egyetlen hely, ahol a felvilágosítás ügye eredményesen szolgálható. Az anya a családnak egyetlen tagja, aki, ha a feladat jelentőségéről tájékozódott, a nővel született leleményességtől segítve, megtalálhatja azt a még mindig hiába keresett módszert, amelylyel ez a véghetetlenül nagy tapintatot követelő tárgy, a legkülönfélébb érzelmeik durva érintése nélkül szóba hozható.

Azonban az anyák iskolája vagy ennek mintájára szervezett intézmények révén a serdülő ifjúság a nemi életéről olyan minőségű és mennyiségű felvilágosításban részesülhet, amilyen és amennyi éppen elégséges, hogy különféle bajok megelőzésére előkészüljön.

Dr. Hossay Lajos egyet. tanár.

gülő pissenésre ütött, vert, kardját használta a védetlenek ellen. Hogy miként esett ez a bázisoknak, azzal ugyan édes keveset gondolt azon katonára.

A magyarok fiait Olaszország, Tirol, vagy Ausztriába vitték katonának, ahol őket gyűlölték, vagy nem ismerték, kegyetlen bánásmódban részesítették.

Iróknak, költőknek, lelkes honfiaknak gondolatait nem szabad volt megírni, kinyomatni, hacsak az osztrák bíráló bizottság írományaikat meg nem vizsgálta. Ez azokból minden szabad, nemes magyar gondolatot kinyirbált, csupán olyant hagyott meg, ami az osztráknak hasznos. Esetleg az egész művet elkobozta, ha az a magyarok érdekeit szolgálta, igazságot hirdetett vagy a saját hibáink folytán nyakunkra nőtt ellenséges osztrák bűneit föltárta. De börtönbe is vetették az ilyen lelkes magyar írókat a hazánkban garázdálkodó, magyar törvényt tipró osztrákok. Ilyen okból volt bebörtönözve Tancsics Mihály (született Veszprém-megyében, Ácsteszéren, 1799-ben, mint egyszerű földmives szülők gyermeke,) kit rajongó honszerelme és lánglelke, művelt ember, tanító és íróvá tett saját fáradtsága nyomán. Főképp a „Nép könyve” és „Józan ész” címűek miatt melyekben az elnyomott magyar népet jogaira és képességeire figyelmezteti.

(Folyt. köv.)

A polgáriiskola reformja.

Írta: Mezei Lajos.

8. Melyek azok?

— A középiskolák, névszerint a gimnáziumok és ujabbja a reáliskolák.

9. Van-e szükség ezeken kívül más középiskolára is?

— Igen, mert százezerszázra vannak olyan lakosai az országnak, akik a munkabeosztás törvénye és egyéb körülmények miatt az egyetemre nem készülnek, de az elemi iskolák által nyújtott műveltséggel be nem érik.

10. Az ország népességének melyik osztálya ez?

— Az, melyet műveltség tekintetében középső osztálynak, vagy röviden a szűkebb értelemben vett polgárságnak mondhatunk.

11. Kik tartoznak ehhez a polgársághoz?

— Az őstermelők, iparosok, gyárosok, vállalkozók, kereskedők az a módosabb része, mely érzi és belátja a műveltség magasabb fokának előnyeit s ezért azt megszerezni törekszik s ebbeli igényeinek kielégítését teljes joggal követelheti az államtól.

Másodszor a különböző vállalatoknál alkalmazott magánhivatalnokok nagy táborra, akik helyzetüknél, anyagi viszonyaiknál fogva önálló termelőké ugyan nem lehetnek, de mint segítők, a termelés szolgálatában állanak.

Harmadszor azok, akik munkaerejüket, tudásukat, egész életüket az állam, megye és községek bonyolult feladatainak elvégzésére szentelték s akiktől a törvény az egyetemen való tanulást nem követeli.

Az első és második csoporthoz tartozók számát felbecsülni bajor, csak annyi bizonyos, hogy sokan vannak s amily arányban az ország műveltségben és gazdasági jólétben emelkedik, az ő számuk is elhöz mérten növekedik. A harmadik csoporthoz, hogy sokat ne mondjak, legalább 150.000 családfentartó polgár tartozik.

12. Elvégezheti-e a gimnázium és reáliskola ennek a polgárságnak a nevelését?

— Nem.

1. Azért nem, mert ez az osztály annyira nagy jelentőségű, az állam fenntartásában és felvirágoztatásában annyira fontos tényező, hogy nevelését az állam jól felfogott érdekében nem szabad semmiféle iskola mellékes feladatává alacsonyítani. Már pedig világos, hogy mert a gimnázium és reáliskola az egyetemre előkészít, amitőlük a törvény is megkövetel: a polgárság nevelése reájuk nézve csak másodrendű feladat lehet.

2. Valamely kisebb kör — mondjuk ezek — előkészítő iskolája nem elégíti ki a gyakorlati élet mezejére befejezett műveltséggel lépni óhajtó nagyobb körnek — százezreknek — szükségletét.

3. Miután minden testi-lelki képességét csak valamely tárgyon lehet gyakorolni és fejleszteni, bizonyos, hogy a tanítási tárgyak megválasztása igen fontos. Epen olyan bizonyos, hogy a gimnázium és reáliskola ezeket a tárgyakat nem a polgárság érdeke szempontjából, hanem a saját külön célja szerint választja meg.

4. A polgárság sorába törekvőknek nincs arra szükségük, hogy a tanulásra szánt időknél felét a latin és görög nyelv megírodalom (eredetiben) tanulmányozásra tordítsák.

13. Mi következik ebből?

— Az, hogy a polgárságnak tisztán az ő céljait szolgáló iskolára van szüksége.

14. Milyen legyen a polgárság iskolája?

— Nemzeti és gyakorlati irányu.

15. Mi által lesz nemzeti?

(Folyt. köv.)

UJDONSÁGOK.

— **Szakfelügyelői látogatás.** Zsák Frigyes áll. elemi iskolai szakfelügyelő a tanvai iskolákat a hét folyamán meglátogatta.

— **Közigazgatási bizottság.** Csongrád vármegye közigazgatási bizottsága f. hó 12-én délelőtt 10 órakor tartja e havi rendes ülését, a vármegyeház kistermében.

— **Értekezlet.** Szabó Gyula a szegedi kereskedelmi- és iparkamara II-od titkára a f. hó 10-én d. u. 3 órakor az „Erzsébet” szálló nagytermében előadást fog tartani, amikor az új ipartörvény javaslatot fogja megismertetni. Az előadást melegen ajánljuk a helybeli iparosok és kereskedők figyelmébe.

— **Halálozás.** Farkas Béla áll. polg. iskolai igazgatót súlyos csapás érte: a hétfolyamán édes anyja, szül. Horváth Krisztina életének 86-dik évében Peresz- lénnyben elhalálozott. Béke hanvaira!

— **Beszámoló beszéd Szegváron.** Mezőfi Vilmos a szegvári kerület országos képviselője vasárnap tartotta meg beszámoló beszédjét Szegváron. A népszerű képviselő nevével érkezett a kerületbe a hová elki-sérték dr. Tarján Mihály az újjászervezett szociálista párt jogtanácsosa, Ladány Dezső Budapestről és Polónyi a párt egyik vezér embere Orosházáról.

— **Ebmarás.** Keller Roza kis leányt f. hó 3-án Szemerédi György veszet kutyája megharapta. A Pásteur intézetbe vitték.

— **Mozgalom a magyar bor ellen.** A bortermelőket felette érdekli az a mozgalom, mely most Bécsben a magyar bor ellen megindult. Néhány nappal előbb Bécsben egy bormérő nyílt meg, a melyben kizárólag magyar borokat mérnek. Emiatt a bécsi tulzók annyira felháborodtak, hogy lapjaikban folyton ócsárolják a magyar borokat és bolykott alá akarják venni az üzletet, hol a magyar bort mérik. Legközelebb pedig népgyűlést hívnak egybe, hogy ott tiltakozzanak a magyar bor inváziója ellen. Nem lehet közömbös előttünk az osztrák tulzók mozgalma, mely ismét elfogja innét riasztani a vevők egy részét.

— **Belelőtt a villám.** Folyó hó 6-án Dudás György tanyáján az istállóba bele ütött a villám. A villám egy tehenet sulytott agyon. Az istálló teljesen leégett.

— **A vallás megjelölésének mellőzése.** Arad után most Kolozsváron indult meg mozgalom az iránt, hogy a nacionáléból a vallás megjelölése kihagyassék. Mint kolozsvárról írják, Havas Lázár ottani kamarai tag indítványt adott be a kereskedelmi és iparkamarához, hogy a kereskedők, iparosok és gyárosok segédek, tanoncái és általában mindennemű alkalmazottainak munkakönyvéből bizonyítványaiból a vallás megjelölése hagyassék ki. Az indítványt a kolozsvári iparkamara legközelebbi ülésén tárgyalják.

— **A házbér és az adóketetés.** Az adóketetéseknel érvényesül az a méltánytalan tendencia, hogy a házbérek magassága legyen irányadó az adó megállapításánál, holott nyilvánvaló, hogy a folytonos házbéremelést a lakásviszonyok rosszassága okozza és a házbérfelemelés már magában véve is adóemelkedést jelent. Az adóketetések ezen tendencioja ellen gyakran tör-tént erélyes tiltakozás főként Budapesten. Ezeknek az eredménye a pénzügyminiter-nek egy utasítása, mely szerint, ha egyéb alapos ok nélkül, tisztán a felemelt házbér miatt emelték most valakinek a fővárosban az adóját, akkor azt ismét szálítsák le, mert a házbér emelkedése apasztólághat a jövedelemre. Bizonyos, hogy ez a helyes a vidéki adóketetésnél is, mint a fővárosiaknál.

— **Vihar, jégeső és tűz.** A folyó hó 5-én éjjel óriási vihar és jégeső pusztított a tiszoldali szőlők között, ahol azért, hogy fakadó szőlőgyeinket leverte, meg a virágzásban lévő gyümölcsfák virágjait összetörte, nagy kárt okozott.

Ugyanakkor özv. Kovács Mártonné házát a villám felgyújtotta és mielőtt eloltani lehetett volna a tető teljesen leégett.

— **A gőzfürdő.** Alkalmunk volt a törődő tulajdonossal beszélni aki kijelentette, hogy mihelyt alkalmas személyzetet kap a gőzfürdőt megnyitja. A kádfürdő már a múlt héten megnyitott. Fürödhetni naponta reggeltől estig.

— **Mikor az asszony berug.** Bodor Anna csongrádi asszony Szegeden tartzkodott a férjével, aki a tiszai vashidnál dolgozik. A napokban az asszony ebédet vitt az urának a munkahelyre, a Tiszához. Ahogy ezenközben—ittas állapotban—a vizsélén haladt egyensúlyt veszítve, belebukott a Tisza hullámaiban hol kis ideig tehetlenül vergődve, alámerült. Holtestét még az nap kihalszták.

— **Tüzek.** Ahg hogy egy kicsit felmelegedett a levegő, már is több tüzesetről kell hírt adnunk. Ugyanis f. hó 16-án virradóra a Pintér Zsigmond féle ház, ami alig egy pár hete özvegy Gulyás Jánosné tulajdonába ment át, ismeretlen okból kigyuladt és teljesen leégett, Biztosítva volt. — Ugyancsak az nap éjjel a rakodó kertben Szabados Józsefnek 1 kup kukorica szárja leégett. — Folyó hó 8-án pedig Szivák Mátyás tanyája ismeretlen okból szintén leégett. Az elmúlt héten tehát tüzeset bőven volt.

— **Gyermektragédia Sövényházán.** Balázs Pal 11. éves sövényházi fiu a múlt napokban a lovat vezette kötőféken. Eközben a kötőfék szárát a derekára kötötte. A ló erre megvadult és vágatni kezdett, a gyermeket mindenütt maga után vonszolva. Mikorra a megrémült szemlélők a vágató lovat megfékezni tudták a szerencsétlen flú már halott volt.

— **A mindszenti munkásházak létesítése** ügyében működő ottani bizottság befejezte a telep céljaira megvásárolni szándékolt szőlőterületek becslesét. A hét folyamán össze is hívják már azokat a tulajdonosokat, akik földjükért többet kértek, mint amennyit a bizottság megállapított, hogy velük lehetőleg békés megegyezésre jussanak. Lehet, hogy a házhely osztást sóváron váró szellér-emberek előtt csigalassúságának tetszik az ügyekben tapasztalt hivatalos eljárás;—de tagadhatatlan, hogy a feldolgozásra váró anyag a bizottságnak rengeteg munkát ad, ha azt teljes lelkiismeretességgel akarja végezni.

— **Idült veselőknél a buziásfürdői** „Phönix“ vízzel való ivókúra igen hatásosnak bizonyult. A buziásfürdői „Phönix“ gyógyvíz hatása erős vizelethajtó tulajdonságában rejlik, részben pedig abban, hogy méz- és vastartalmú folytan a test nedveit átalakítja és a vizeletfehérnye mennyiségét csökkenti, vagy eltünteti. Már rövid kúra után a vesetáji fájdalom megszűnik és a vizeletből a vér és fehérnye eltűnik. — Idült veselőknél gyógyításánál kiváló szerepet játszanak a buziásfürdői szénsavas fürdők, melyek a szív működésének javításával lényegesen hozzájárulnak a kedvező gyógyeredmény létrejöttéhez. A buziási „Phönix“ viz kapható gyógyszerárakban drogeriákban és minden jobb fűszerüzletben.

KÖZGAZDASÁG.

A kendermagbogár irtása.

A homoki szőlőknek régóta ismert ellensége, a kendermagbogár, újabb időkben ismét érzékeny károkat okoz, amelyek szükségessé teszik, hogy e kártevőt a legnagyobb kitartással irtsuk.

A kendermagbogár szürke színű, hosszukásfejű bogárka, nagyságára, színre és keménységére nézve, hirtelen tekintetre némileg csakugyan emlékeztet a kendermagra s népies neve elég találó. A kendermagbogár fejlődésének menete még ismeretlen, azt se tudjuk, hol és miből él a lárvája és hogy ez utóbbi hol alakul bábbá, stb. Kárt a bogár kora tavassza tesz, néha, ha igen korán jelenik meg, még a meg nem metszett szőlőben is,

rendesen azonban csak a metszés után. Kártétele abból áll, hogy a szemeket kirágja, amelyek ennek folytán ki nem fakadnak, fűrtöt, lombot nem hoznak, sőt nagy veszedelem esetén, nem csak az idej termést csökkenti, de közvetlen a tőke további rendszer fejlődését, első sorban a jövő évi termővessző növekedését, megérését is gátolja. Tetten ez apró gonosztevőt nem igen érzük, mert vészhozó munkáját leginkább éjjel végzi. Azért legkönnyebben estefelé akadunk rá, ilyenkor t. i. a bogarak a csap, vesző, karó, gyom és más kimagasló tárgyak hegyén csoportosulnak, keresve a legmagasabban álló szemeket. Kisebb számban akad reggel is és napközben is. A gyümölcsfák rügyét is bántja ugyan a bogár, de kártétele a nagy koronában elenyésző csekélység.

Épp ez oknál fogva a szőlő is szálvesszős és lugasminvelés esetén kevésbé van kitéve a veszedelemnek. A rövid csapra metszett szőlő ellenben a legérzékenyebb a kendermagbogár kártétele ellen: a meghagyott néhány értékes szem, a gazda minden reménye, hamarosan áldozatul esik a bogársereg falánkságának. Pedig a fertőzött vidékeken számos nyomós oknál fogva, leginkább a rövidcsapos szőlőminvelés van csaknem kizárólag elterjedve.

Ellene legjobb szedéssel védekezni. Még pedig, minthogy a bogár kicsi és nappal a hozzá hasonló színű homokon, a talaj egyenetlen részein, a tőke tövében mozdulatlanul és észrevétlenül vesztegel, sőt a talajba is befurakodik, azért kézzel szedni bajos volna. Azt a munkát a házi szárnyasra (tyuk, pulyka, gyöngytyuk) kell bízunk, melyet már március elején beengedhetünk a szőlőbe. A baromfi éles szemét kevés bogár kerüli ki. Különben is ilyenkor tavasszal ez az eddel még csemegezámba megy nekik, a bogárvadászatba hamarosan beletanulnak, s a kendermagbogáron kívül egy csapásra temérdek más kártékony rovar is elpusztítanak. Szőlőlugason, a ház s a major tájékán a már jelzett okon felül azért is kisebb rendszeren a kendermagbogár kártétele, mert itt az apró jószágoknak szabad járása szokott lenni. Fertőzöttebb helyeken napszámmal is szedhetjük a bogarakat, estefelé oly módon, hogy a csapokon s más kiálló tárgyakon csoportosuló bogarakat a tőke alá terített ruhára lerázzuk és vízzel félig telt, belül mázos edénybe szedjük.

A védekezésnek más módja is van, t. i. a metszéssel mindaddig, késünk, amíg csak tart a bogárjárás. A bogár ebben az esetben első sorban a felső szemeket rágja ki, amelyekre rövid metszés esetén nekünk úgy sincs szükségünk, a termést adó alsóbb szemeket ellenben megkíméli. Ugyanez a cél elérhető oly módon is, hogy a csapokat a meghagyott szemekkel együtt, a bogár garázdálkodás idejében homokkal letakarjuk. Hogy azonban a rügyek a föld alatt fejlődésnek indulva ki ne száradjanak, tanácsos homokkal való betakarás esetén is a metszést az újból való kitakarásig elhalasztani, enyhe időben ezáltal a betakaratlan felső szemek fokozottabb fejlődése mellett a betakart értékes alsó szemek visszamaradnak s meg nem fűledhetnek.

Mind a kései metszés, mind pedig a homokkal való betakarás kétélű fegyver, azért annál inkább érdekünk, hogy a bogarak mennél lelkiismeretesebb szedéséről gondoskodjunk.

Minthogy a bogárnak szárnya nincs repülni nem tud, és gyalogszerrel nagyobb vándorutat nem igen tesz meg, azért a szőlősgazda, ha igen sok a kendermagbogara, csak magát okolja érte, ne pedig a szomszédját. Ha ő maga alaposan irtja a bogarat, baromfival öszeszedeti, nyugodt lehet affelől, hogy a rossz szomszéd hanyagsága miatt nem fog ő is megbűnhődni.

M. kir. áll. Rovartani Állomás.

C S A R N O K.

Krónika.

Óh, szánjon engem minden ember,
És rám gondolva könnyet ejtsen,
A balsors olyan rémesen ver,
Mert — esküdt vagyok Budapesten.
Itélek életről, halálról,
Fizice és moraliter,
Itélkezem reggeltől estig,
Hogy szinte a hideg kilel.

Nagy a hatalmam mostanában,
Mert — esküdt vagyok Budapesten,
De nagy e hatalomnak ára,
Mert nyakig a piszokba estem.
Hisz minden ember odadobja
A szennyesét mostan felém,
És azt akarja, hogy potyára
A mosónéja legyek én.

Hát tisztelettel engedelmet,
Az államon sértés ne essék,
De hogy egy hétlig mosogassak,
Tán nem polgári kötelesség.
Aki bepiszkitotta, mossa.
Egyedül ki a holmiját,
Hisz kinevet mindenki engem,
Aki így mosogatni lát.

A feleségem, hogyha látja.
Hogy mosogatni is tudok,
Otthon majd a nyakamba hullnak
A piszkos ruhadarabok.
Velem mosat inget, pelenkát,
És gunnyal öblögetni hajt,
Mert — esküdt vagyok, ő pediglen
A mosónőt spórolja majd!

Fenő.

624/908. tkv. sz.

Árverési hirdetmény.

A csongrádi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Feuer Adolf végrehajtható és az ezennel csatlakozottnak kimondott Bloch Adolf, Keresztény fogyasztási szövetkezet csongrádi cég, Deák János végrehajthatóknak Tábit Imre elleni 1300 korona, 118 korona 57 fillér, 172 korona 06 fillér, 600 korona s jár. iránti végrehajtási ügyében a végrehajtást szenvedett tulajdonát képező, a csanyteleki 520 sz. betétben A. I. 1-3 sor, 251, 252, 253, hrzi sz. a. foglalt szőlő a nagytizedben 192 négyszögöl, ház udvarral u. o. 72 négyszögöl kert, u. o. 116 négyszögöl 4048 korona kikiáltási árban.

1908. évi május hó 27 napjának d. e. 9 órakor Csanytelek községében árverés alá fog bocsáttatni s a kikiáltási áron alul is elfog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy ova-
dékkepes értékpapirban a kiküldött kezé-
zéhez letenni, vagy neki a bíróságnál
előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiál-
litott elismervényét átszolgáltatni.

Csongrád, 1908. február hó 13-án.
A csongrádi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóságnál.

Dr. Koncz,
kir. albiró.

Mielőtt
személy-jelzalog- v. építési
KÖLCSÖM
iránt intézkednék
kérjen díjazatlanul prospektust.
MELLER L. EGYED
IX., Lónyay-utca 7.
Telefon-Interurban
46—31

Magyarország legjobb söre a

„Kőbányai Dréher-sör“

naponta friss töltésű, legjobb minőségű Korona és márciusi sör üvegekben és hordókban

Binét Sámuelnél kapható. Viszont elárulóknak árkedvezmény

2907. sz. 1907. kig.

VERSENY TÁRGYALÁSI HIRDETMÉNY.

Karánsebes város képviselő testületének XVIII: 3907. szám alatt hozott határozata alapján létesítendő 3 ártézi kut furási munkálataira ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívtnak mindazok, kik ezen munkálatokra igényt tartanak, hogy szabályszerűen felszerelt és 5% bányapénzzel ellátott ajánlataikat legkésőbb folyó évi május hó 20-án déli 12 óráig alulírott polgármesternél adják be, annál is inkább, mert későbbben beadott vagy kellően fel nem szerelt ajánlatok tekintetbe nem vétetnek. Ezen bányapénz az ajánlat elfogadása után felhívásra 14 napon belül lesz kiegyenlítve.

Megjegyeztetik, hogy ezen 3 kut furása alkalmával észlelendőkhez képest a város esetleg még 5 ártézi kutat fog furatni ép úgy magánosoknál az észlelendő talajviszonyokhoz képest is több ily kut létesítésére van kilátás.

Karánsebes, 1908 évi április hó 29-én.

Bordán Oktáv
polgármester.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb

Réthy-fle
pemetefű cukorkánál.

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak Réthy-félét fogadjunk el.

Dr. Moletz Lajos

ügyvéd

értesíti ügyfeleit, hogy háza építésének tartamára irodáját a **Csongrádvárosi Takarékpénztár házának udvari épületében** helyeztem át.

SZOLOOULTVÁNYOK

szokvány minőségben 22 csemege, 28 borfajban, háromféle fajtisza alanyon I. oszt. 180 kor. 1000 drbonkiént. II. oszt.

kis szépségihívával 90 kor. 1000 drb.

— Készlet 419000 oltvány. —

250000 vadgyökeres, Portalis, Solonis, Rup, Monticola, Aramon, Rup, Gansin

1 és 2 szám.

Kérjen árjegyzéket:

„Vállalati szőlőtelep“

Bílléd,

Torontál-megye.

Férfi szabó üzlet

Tisztelettel értesitem Csongrád és vidéke t. közönséget hogy itt csongrádon iskola utca 7 szám alatt

férfi-szabó műhelyt

rendeztem be, ahol a legdivatosabb szabású férfi ruhákat mérték szerint a lehető legjobban és csinosan kidolgozva igen jutányos áron készítik. Megjegyezni kívánom, hogy a divatos szabást nem csongrádon hanem Budapesten tanultam s bő tapasztalataimat ezen a téren pedig Magyarország nagyobb városaiban sajátítottam el és így a legkényesebb igényeknek is minden tekintetben képes vagyok megfelelni.

Amidőn ezen körülményt a t. közönség szives tudomására hozom arra kérem hogy b. bizalmával megtisztelni kegyeskedjék, amelyet kiérdemelni igyekezni fogok,

Kiváló tisztelettel

Varga József

férfi szabó.

BUZIÁSI PHÖNIX

ASVÁNYVIZ

Vese-és hólyagbajoknál minden vizet felülmul.
KELLEMEK, KISSÉ SAVANYKÁS IZŰ, VASMENTES, SZÉNSAVDUS,
Bendkívül üdítő asztali víz
Orvosilag ajánlva. Orvosilag ajánlva.

Ivógyomlóra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál húgykő- és fűvénköpződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásnak bizonyult. Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség.

Muszhong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.

BENZINMOTOROK

kőolaj-üzemre is alkalmasak, gőzlokomobilok, utimozdonyok, gőzcséplőgépek, aratógépek, teljes malomberendezések, talajmivelő eszközök, stb., stb.

Kivánatra szivesen küldünk árjegyzéket és költségvetést.

A magyar királyi államvasutak gépgyáranak vezérügynöksége Budapest.

V., Váci-körút 32.

Nyomatott a kiadótulajdonos: Weisz Márk könyvnyomdájában Csongrádon. 1908.